

یادداشت

چشم اسفندیار تیم روحانی

سیدشهاب الدین طباطبایی

از ابتدای تشکیل رژیم نامشروع اسرائیل تاکنون چنین شکافی بین آمریکا و اسرائیل مشاهده نشده است، حتی زمانی که کشتی جنگی (لیبرتی) آمریکا توسط نظامیان اسرائیل در سال۱۹۶۷ غرق شد و به گردن طرف مقابل انداخته شد تا موضوع آمریکا در جنگ شش روزه برای طرفداری کامل از اسرائیل محکم تر شود، نیز شکافی کوچک در روابط این دوکشور ایجاد نشد. روابط این دوکشور فراتر از دولت های آن، ریشه سخنان او در ادامه آمده است: براساس قانون، دولت وظیفه دارد هنگامی که سند بودجه را تنظیم و تقدیم مجلس می کند برآوردی داشته باشد تا بداند وقتی مجوز ۸۵۰هزارمیلیاردتومان را از نماینده ملت می گیرد، به ازای آن چه چیزی عاید کشور می شود؟ اگر دولت مجوز می گیرد که ۵۰میلیارددلار واردات انجام شود، چه فایده ای به مردم می رسد؟ ازاین رو موضوع جلسه، وظیفه قانونی خود دولت است. این وظیفه قانونی متأسفانه اصلا انجام نمی شود یا به صورت بسیار ناقص و ناکارآمدی تنظیم می شود. نکته مهم دیگر این است که وقتی ما در مورد بودجه صحبت می کنیم، یک نگاه، نگاه توصیفی است؛ در نگاه توصیفی باید مشخص کنیم در چه سطح تحلیلی ای صحبت می کنیم. این مشخص می کند که ما بر کدام متغیرها متمرکز می شویم، در ایران معمولاً ترجیح بر این بوده که در سطح اقتصاد کلان به بودجه نگاه شود. برداشت من این است که بنابه اقتضانات اقتصاد راثی بخش اصلی دغدغه ها، هم در نظام تصمیم گیری و تخصیص منابع و هم در حوزه عمومی روی وجه توزیع رانت از طریق بودجه تمرکز دارد. حتی نقدا و افزایشی های حوزه عمومی هم روی این متمرکز است که به یک فرد یا دستگاه چه مقدار ارز تخصیص داده شده و بعد روی این مساله تحلیلی صورت می گیرد. اگرچه این بحث ها در اقتصاد سیاسی ایران جذابیت های خودش را دارد، اما از موضع اصولی اگر به بودجه به عنوان برنامه یک ساله دولت نگاه شخص اساس نقد ما باید روی منطق هدف گذاری ها باشد. آیا دولت هدف گذاری خاصی داشته و اگر داشته منطق آن چیست؟ اگر بخواهیم ریشه های بازتولید توسعه نیافتگی و بازتولید بحران های اقتصادی را بررسی کنیم، چنین رویکردی به ما کمک خواهد کرد. متأسفانه سند لایحه بودجه این موضوع را کاملاً مسکوت گذاشته است. به همین شکل در سند بودجه بحثی از استراتژی یا حتی

وحید صابری: دولت در تنظیم لوائح بودجه بار شرایط خطر اقتصاد را بر دوش مردم می گذارد، درحالی که وقتی نوبت به خودش می رسد با گشاده دستی از خزانه هزینه می کند. این جان کلام فرشاد مومنی در همایش چشم انداز اقتصاد ایران در سال۱۳۹۴ است. مشروح سخنان او در ادامه آمده است: براساس قانون، دولت وظیفه دارد هنگامی که سند بودجه را تنظیم و تقدیم مجلس می کند برآوردی داشته باشد تا بداند وقتی مجوز ۸۵۰هزارمیلیاردتومان را از نماینده ملت می گیرد، به ازای آن چه چیزی عاید کشور می شود؟ اگر دولت مجوز می گیرد که ۵۰میلیارددلار واردات انجام شود، چه فایده ای به مردم می رسد؟ ازاین رو موضوع جلسه، وظیفه قانونی خود دولت است. این وظیفه قانونی متأسفانه اصلا انجام نمی شود یا به صورت بسیار ناقص و ناکارآمدی تنظیم می شود. نکته مهم دیگر این است که وقتی ما در مورد بودجه صحبت می کنیم، یک نگاه، نگاه توصیفی است؛ در نگاه توصیفی باید مشخص کنیم در چه سطح تحلیلی ای صحبت می کنیم. این مشخص می کند که ما بر کدام متغیرها متمرکز می شویم، در ایران معمولاً ترجیح بر این بوده که در سطح اقتصاد کلان به بودجه نگاه شود. برداشت من این است که بنابه اقتضانات اقتصاد راثی بخش اصلی دغدغه ها، هم در نظام تصمیم گیری و تخصیص منابع و هم در حوزه عمومی روی وجه توزیع رانت از طریق بودجه تمرکز دارد. حتی نقدا و افزایشی های حوزه عمومی هم روی این متمرکز است که به یک فرد یا دستگاه چه مقدار ارز تخصیص داده شده و بعد روی این مساله تحلیلی صورت می گیرد. اگرچه این بحث ها در اقتصاد سیاسی ایران جذابیت های خودش را دارد، اما از موضع اصولی اگر به بودجه به عنوان برنامه یک ساله دولت نگاه شخص اساس نقد ما باید روی منطق هدف گذاری ها باشد. آیا دولت هدف گذاری خاصی داشته و اگر داشته منطق آن چیست؟ اگر بخواهیم ریشه های بازتولید توسعه نیافتگی و بازتولید بحران های اقتصادی را بررسی کنیم، چنین رویکردی به ما کمک خواهد کرد. متأسفانه سند لایحه بودجه این موضوع را کاملاً مسکوت گذاشته است. به همین شکل در سند بودجه بحثی از استراتژی یا حتی

ریبعی: ۷میلیون شغل غیررسمی داریم

● تسنیم: ریبعی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: ۲۳میلیون شغل در کشور وجود دارد که از این تعداد، هفت میلیون شغل غیررسمی است.

تعهدات «چکی» ایرانلین های بدهکار

● تسنیم: سیدناصر سجادی، مدیرعامل شرکت ملی پخش، با اعلام اینکه با ورود تعزیرات و شورای

سیاست های اجرایی هم مطرح نیست. گویی همه ما به بلاتکلیفی خو کرده ایم. نه دولت وظیفه خود را انجام می دهد و نه حوزه عمومی از دولت مطالبه می کند که بنابر قانون، الزامات برنامه ای بودن بودجه رعایت شود. نه در حوزه عمومی و نه در دولت و نه حتی در مجلس به این مسائل توجهی نمی شود. مساله مهم تر این است که وقتی ما این بلاتکلیفی را به رسمیت می شناسیم، بنابر تجربه تاریخی و نیز چارچوب های علمی در یک اقتصاد بلاتکلیف، در هر عرصه ای همه هزینه ها را می پردازد اما قادر به استفاده از دستاوردهای آن نیست. در بودجه بلاتکلیف امسال همه هزینه های مادی و انسانی یک بودجه به کشور تحمیل می شود، اما قادر نیست اهداف سطح توسعه و سطح کلان کشور را تأمین کند و نه حتی قادر به سامان بخشیدن به دولت به عنوان یک بنگاه اقتصادی است. دولت به درستی می گوید چون درآمد نفتی کشور نصف شده، از همه تقاضای همکاری می کند، اما این مساله از بودجه ای که خود دولت تنظیم می کند برداشت نمی شود. دولت در توزیع بار شرایط خطیر اقتصادی یک سوبه عمل می کند، وقتی درآمد نصف شده باید اثر آن در ساختار مالی دولت هم دیده شود. براساس خوشبینانه ترین برآوردها از کل هزینه های دولت در سال۱۳۹۳، آنچه دولت به عنوان هزینه در لایحه بودجه سال۹۴ از مجلس مطالبه کرده، حدود۳۳درصد از عملکرد سال جاری دولت بیشتر است. سوال این است چرا باید قیمت همه کالاها و خدماتی که دولت توزیع می کند افزایش پیدا کند، اما نوبت به هزینه های خود، دولت که می رسد با گشاده دستی عمل می شود؟ هزینه دولت در سالی که قیمت نفت نسبت به بودجه سال گذشته نصف شده، با چنین رشد بالایی روبه رو بوده است. دولت به لحاظ اقتصادی شرایط فوق العاده اعلام می کند، اما در میزان واردات هیچ تغییر محسوسی ایجاد نمی کند. گویی هیچ اراده ای برای انگیزش نیروهای تولیدی در کشور وجود ندارد و با کمال تأسف به اعتبار

مومنی در نقد بودجه:

همه به بلاتکلیفی خو کرده ایم

درآمدی که برای خود از محل واردات تدارک دیده، حتی نسبت به نوع کالاهایی که وارد کشور می شود، حساسیتی نشان نمی دهد. بنابراین با این نوع شواهد از دل این سند به هیچ وجه برنمی آید که دولت احساس شرایط خاص کرده باشد. این شرایط فقط به مردم و تولیدکنندگان فشار می آورد و نه به ساختار هزینه های ناکارآمد دولت. دولت در ساختار هزینه ها در مورد خودش آن طور تبعیض قایل شده که گویی هیچ اتفاق خاصی نیفتاده است. وقتی شما به رفتار دولت در رابطه با شرکت های دولتی نگاه می کنید، می بینید به جرم اینکه بخش اعظم این شرکت ها تولیدکننده هستند، دولت نگران کننده ترین فشارها را برای تأمین هزینه های خود به آنها وارد می کند. دولت با انواع قیدها و فشارهایی که بر آنها می گذارد، این شرکت ها را به سمت ورشستگی و ناکارآمدی هدایت می کند. بخش بزرگی از تناقض ها و عدم شفافیت هایی که در اسناد پیوست لایحه بودجه وجود دارد، به این دلیل است که دولت تلاش می کند فاجعه های ناشی از ایجاد چنین اوضاع اسفناکی را از این شرکت ها پنهان کند. دقت کنید که اندازه بودجه شرکت ها در ۲۵سال گذشته به غیر از چند مورد همواره بیش از دوبرابر بودجه عمومی کشور بوده است. همه آنچه ما تا الان گفتیم در مورد بودجه عمومی است اما به نظر من قانون اصلی انعکاس ناهنجاربودن رفتارهای مالی دولت و عدم اهتمام آن به امور توسعه ای را می توان در نحوه رفتاری که دولت با شرکت های خود می کند مشاهده کرد. دولت به همه تولیدکنندگان خصوصی دولتی ظلم می کند و یک ساختار ضدتولیدی را استمرار می بخشد اما فشار به شرکت های دولتی به مراتب بیشتر است. در کشوری که ریسک ها و عدم اطمینان ها بسیار زیاد است، دولت باید سرمایه گذاری تصدی گرایانه بکند تا ترس بخش خصوصی را کاهش دهد، اما طرز رفتار دولت با شرکت های خود و استفاده از آنها به عنوان حاط خلوتی برای توزیع رانت و سرپوش نهادن بر عدم انضباط مالی، باعث می شود اگر کسی به ذهنش

خبر کوتاه

برای اعطای اختیارات بیشتر به دولت صورت گرفته است.

فعالیت خارج شد که این رقم دوبرابر تعداد کاهش های هفتگی پیشین است و تعداد سکوهای فعال به کمترین تعداد در چهارسال گذشته رسید.

ناداران: بودجه ۹۴ مبهم بسته شد

● تسنیم: الیاس نادارن، نماینده مجلس، با انتقاد از افزایش وابستگی بودجه سال۹۴ به نفت، با بیان اینکه لایحه بودجه مبهم تنظیم شده، گفت: این اقدام

ریش ناکهانی بازار طلا		
طلو سکه ،	قیمت	تغییر
طرح جدید	۹۵۷۵۰۰	↓
طرح قدیم	۹۵۴۰۰۰	↓
نیم سکه	۴۹۴۰۰۰	↓
ربع سکه	۲۷۰۵۰۰	↓
گرمی	۱۸۰۰۰۰	↓
گرم ۱۸ عیار	۱۰۰۲۱۰	↑
اونس طلا (دلار)	۱۱۶۹	↓

شرق: قیمت سکه و طلا در بازار آزاد تهران دچار ریزش ناگهانی شد. این نتیجه افت قیمت هر اونس طلا در بازارهای جهانی بود. هر اونس طلا که روز پنجشنبه هفته گذشته هزارو۱۹۹دلار بود، دیروز تا هزارو۱۶۹دلار افت کرد. سکه طرح جدید در بازار دیروز ۲۲هزارتومان و سکه طرح قدیم ۲۱هزارتومان افت قیمت داشتند. نیم سکه ۱۵هزارتومان و ربع سکه چهارهزارو۵۰۰تومان افت قیمت داشتند. هر سکه گرمی اما کمترین افت قیمت را که حدود دوهزارتومان بود تجربه کرد. در مقابل گرم طلای ۱۸عیار ۴۰۰تومان رشد قیمت را پشت سر گذاشت.

پذیره نویسی ۴۷میلیاردی صندوق سپاس		
عنوان شاخص	مقدار	تغییر
کل	۶۳۹۱۱/۱	۱۰۳/۸-
۳۰ شرکت بزرگ	۲۸۵۸/۵	۸/۸-
آرژاد شناور	۷۳۰۰۸۴/۳	۱۸۸-
شاخص قیمت	۲۷۸۱۹/۶۰	۴۵/۲۰-
شاخص کل (هم وزن)	۹۸۱۸/۸۰	۱۰/۱۰-
شاخص قیمت (هم وزن)	۹۰۳۳/۷۰	۹/۳۰-

شرق: شاخص کل بورس روز گذشته با کاهش ۱۰۳ واحدی روبه رو شد. فراز مسافری را، تحلیلگر بازار سهام به «شرق» می گوید: بازار سرمایه همچنان با بحران نقدینگی روبه روست و ارزش حقیقی معاملات حدود ۷۰میلیاردتومان روده است. در روز گذشته برای نخستین بار صندوق پاداش توسعه وارد بازار شد و با نماد سپاس حدود ۴۷میلیاردتومان پذیرهنویسی کرد. این صندوق با هدف مقابله با مشکلات موجود در بازار یعنی نقدینگی و کاهش ارزش سهام ایجاد شده است. اما تردیدهایی درخصوص کارایی و عملکرد این بازار وجود دارد.

جناب آقای مرتضی مظاهری نظری فر
در گذشت مادر گرامیتان را به شما تسلیت گفته و خود را در غمتان شریک می دانیم.
پوران و بهروز بهنیا

جناب آقایان حسین، مرتضی، علی
محسن و احمد مظاهری نظری فر
خود را در اندوه درگذشت مادر با شما شریک می دانیم.
روانش شاد و یادش جاوندان باد.
توران نوایی-سعید اسعدیان-عباس اسعدیان
فرشته مقدم-لعیا جوشنی
همایون اسعدیان-مهشید بهنام-فرهاد اسعدیان

گزارش
مرکز آمار ایران:
۹۷/۵درصد بیکاران کشور
باساوندن

● شرق: دیروز مرکز آمار ایران جزئیات ویژه ای از تعداد بیکاران و شاغلان در سال۹۲ منتشر کرد که ویژه ترین آنها باسوادبودن ۹۷/۵درصد بیکاران کشور از کل بیکاران ۱۰ساله و بیشتر است. براین اساس تنها ۲/۵درصد بیکاران بی سواد بوده اند. براساس نتایج طرح آمارگیری نیروی کار، در سال۹۲ جمعیت کشور ۷۵/۷میلیون نفر برآورد شده که ۱۲/۳میلیون نفر از آنها ۹سال و کمتر و ۳۲/۳میلیون نفر، ۱۰سال و بیش تر سن داشته اند، به عبارتی ۸۳/۷درصد از جمعیت کل کشور در سن کار (۱۰ساله و بیش تر) قرار دارند. از نظر جنس ۵۰/۱درصد مرد و ۴۹/۹درصد زن بوده که نشان از برابری نسبت جنسی ۱۰۱ دارد. به عبارت دیگر در مقابل هر ۱۰۰انفر، ۱۰۱انفر مرد وجود داشته است. نتایج نشان می دهد ۷۲/۱درصد آنها در نقاط شهری و ۲۷/۹درصد در نقاط روستایی ساکن بوده اند. همچنین در سال۱۳۹۲تعداد ۲۲/۵میلیون خانوار معمولی ساکن و گروهی در کشور برآورده شده که ۹۷/۹میلیون خانوار دارای سرپرست مرد و ۲/۷میلیون خانوار دارای سرپرست زن بوده اند. مطابق گزارش مرکز آمار در سال۱۳۹۲، افراد شاغل و بیکار در مجموع ۳۷/۴درصد از جمعیت ۱۰ساله و بیش تر را تشکیل می داده اند. این نسبت در جامعه مزبور برای مردان ۳۲/۰درصد و برای زنان ۲۲/۴درصد بوده است. همچنین این نسبت در نقاط شهری ۳۶/۹درصد و در نقاط روستایی ۳۰/۷درصد است. در سال۱۳۹۲، از کل شاغلان ۱۰ساله و بیشتر، ۹۰/۳درصد باسواد و ۹/۷درصد بی سواد بوده اند. این نسبت برای مردان به ترتیب ۹۱/۳درصد و ۸/۷درصد و برای زنان ۸۴/۴درصد و ۱۵/۵درصد بوده است. همچنین از کل جمعیت بیکار ۱۰ساله و بیشتر، ۹۷/۵درصد باسواد و ۲/۵درصد بی سواد بوده اند. این نسبت برای مردان به ترتیب ۹۶/۶درصد و ۳/۴درصد و برای زنان ۹۹/۳درصد و ۰/۷درصد بوده است، در سال۹۲، از بیکاران ۱۰ساله و بیشتر، ۳۹/۳درصد و ۱۹ماه و بیشتر و ۰/۱درصد کمتر از یک ماه بیکار بوده اند و از سوی دیگر ۳۵/۹درصد از اقدامات انجام شده برای جست و جوی کار به پرس و جو از دوستان و آشنایان، ۹۱/۴درصد به درج آگهی در روزنامه ها یا مطالعه آگهی های استخدام، ۱۲/۶درصد به ثبت نام یا پیگیری در مراکز کارپایی غیردولتی، ۱۱/۵درصد به تماس با کارفرما (صاحبکار) و ۹/۸درصد به ثبت نام یا پیگیری در مراکز خدمات اشتغال وزارت کار اختصاص داشته است. طبق گزارش مرکز آمار ایران در سال۹۲، حدود ۹۶/۵درصد بیکاران قبلاً شاغل، از بیمه بیکاری استفاده نمی کردند و تنها ۲/۵درصد آنان از بیمه بیکاری استفاده می کردند. همچنین از بیکاران قبلاً شاغل در بخش کشاورزی ۱۳/۱درصد، در بخش صنعت ۵/۲درصد و در بخش خدمات ۲/۲درصد از بیمه بیکاری استفاده می کردند.

خبر
رتبه ۶۹ایران در رده بندی فقر
منابع آبی
● تسنیم: بانک جهانی با اشاره به سرانه ۱۶۵۹مترمکعبی منابع آبی تجدیدپذیر در ایران اعلام کرد، ایران در رده بندی فقر منابع آبی بین ۱۷۷کشور جهان در رتبه ۶۹ قرار گرفته است.

نفت ۵۹/۷دلاری شد

● فارس: قیمت نفت با تقویت ارزش دلار و ترس در مورد افزایش نرخ بهره بانکی آمریکا که توجه بازار را از کاهش تعداد سکوهای فعال نفتی آمریکا به خود منحرف کرد، کاهش یافت و به ۵۹/۷دلار در هر بشکه رسید.

جناب آقای مرتضی مظاهری نظری فر
در گذشت مادر گرامیتان را تسلیت گفته و خود را در غمتان شریک می دانیم.
شرکت آرونا

جناب آقای مرتضی مظاهری نظری فر
در گذشت مادر گرامیتان را به شما تسلیت گفته و خود را در غمتان شریک می دانیم.
زرین و مصطفی بهنیا

ارتباط با روزنامه شرق
SHARGHLINE
@SHARGHDAILY.IR

جناب آقای مرتضی مظاهری نظری فر
در گذشت مادر گرامیتان را به شما تسلیت گفته و خود را در غمتان شریک می دانیم.
پوران و بهروز بهنیا

جناب آقایان حسین، مرتضی، علی
محسن و احمد مظاهری نظری فر
خود را در اندوه درگذشت مادر با شما شریک می دانیم.
روانش شاد و یادش جاوندان باد.
توران نوایی-سعید اسعدیان-عباس اسعدیان
فرشته مقدم-لعیا جوشنی
همایون اسعدیان-مهشید بهنام-فرهاد اسعدیان

جناب آقای مرتضی مظاهری نظری فر
در گذشت مادر گرامیتان را به شما تسلیت گفته و خود را در غمتان شریک می دانیم.
مجتبی، مهدی، فرزانه و زکیه بهنیا

جناب آقای مرتضی مظاهری نظری فر
با کمال تأسف و تأثر درگذشت شادروان **مر حومه مغفوره سر کار خانم اشرف وزیری (انوشفر)** را به اطلاع دوستان و آشنایان میرساند.
به همین مناسبت مجلس ختم آن عزیز از دست رفته روز ۲شنبه ۱۳/۱۲/۹۳ از ساعت ۱۳-۱۴:۳۰ در مسجد الرضا واقع در خیابان نیلوفر برگزار می گردد.
حضور شما سروران گرامی موجب شادی روح آن عزیز و تسلی خاطر بازماندگان خواهد بود.
خانواده های انوشفر، وزیری و سایر اقوام و بستگان

مرتضی و نسرین عزیز
(مظاهری نظری فر)
در اندوه از دست دادن مادر در کنار شما ایم و یادش را گرامی می داریم.

مرتضی احمد خان بیگی-عباس اسعدیان
همایون اسعدیان-مهری برادران
مهشید بهنام-کامران پور صفر
سهیلا تبریزی-نیره توکلی
حبیب جوربندی-لعیا جوشنی
لقمان جوشنی-ناصر حسین زاده
هما سعید پور-ژاله فروهر
اسکندر قربانی-حمیده محبعلی
عباس مخبر-ناهید نجاتی-سهیلا نعمتی